

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Michaël Tu Palaiologu Autokratoros ... Literae Michaelis Palaeologi
Imperatoris Graecorvm ad Gregorium Papam X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

ANNO CHRISTI 1174. ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ Ρωμαίων Ἐπιτολή πρὸς Γρηγόριον Πάπαν Ὁμολογῆτον.

LITERÆ MICHAELIS PALÆOLOGI IMPERATORIS GRÆCORVM ad Gregorium Papam X.

Τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ, τῷ
πρωτότῳ καὶ ἀκρῷ δεξιερῷ τοῦ
δοποσολικοῦ θρόνου, τῷ οἰκουμει-
κῷ πάπῃ, καὶ κοινῷ πατρὶ πάν-
των ἡμῶν Χριστιανῶν, καὶ σεβα-
σμίῳ πατρὶ τῆς βασιλείας μου
κύριῳ Γρηγορίῳ Μιχαὴλ ἐν Χρι-
στῷ τῷ θεῷ πατρὶ βασιλῆος καὶ αὐ-
τοκράτορος Ρωμαίων, Κομνηνῶς,
Δούκαις, Ἀββῶτος, ὁ Παλαιολό-
γος, καὶ γνησίῳ υἱὸς τῆς μεγα-
λης ἀγιωσιμῆς σου τῆς ἀνήκου-
σαν τιμῆν καὶ αἰδῶ μετὰ εὐλι-
κρυμοῦ καὶ καθεραῖς διαδόσεως, ἔ-
βιχῶν αἰτίσιν.

Sanctissimo & beatissimo pri-
mo & summo pontifici apo-
stolica sedis venerabili papæ,
& communi patri omnium
Christianorum, & venerabili
patri imperii nostri, D. Gre-
gorio Michael in Christo Deo
fidelis imperator & mode-
rator Romæorum, Ducas, An-
gelus, Comnenus, Palæologus
& spiritualis filius magnæ
sanctitatis vestræ, conuenien-
tem honorem & reuerentiam
cum sincera & pura affectio-
ne, & orationum postulatio-
nem.

ΕΠΕΙ ἀπεστάλησαν πρὸς τῆς σῆς
μεγαλειότητος πρὸς τὴν βασι-
λείαν μου δοποκριστάριοι τῆς διαρέ-
σου τάξεως ἡμῶν Μινόρεον, ὁ, τε ἀ-
δελφὸς Ἱερωνύμος ντὲ Ασκούλο, ὁ
ἀδελφὸς Ραίμουῦδος Μπερκεάριος,
ὁ ἀδελφὸς Μποναγρατία ντὲ σάνκτο
Ἰωάννι ἐν Περσελίτζετω, καὶ ὁ ἀδελφὸς
Μπωναβέντούρας ντὲ Μουτζέλο, καὶ
δικεκρίσαντο χρᾶμμα τῆς σῆς μεγα-
λης ἀγιωσιμῆς, ἐν ᾧ σὺ ἄλλοις ἔ-
πει τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως, καὶ
διδασκῆ καὶ ὁμολογεῖ καὶ κηρύττει ἡ
ἀγία ἐκκλησία τῆς Ρώμης, διελαμ-
βάνετο καὶ ἐδῆ ἐν τοῦτοις μάλλον δόπο-
κροισιν ἡμᾶς θεόντως ποιήσεσθαι, ἰδοὺ
ἔτο ποιεῖ ἡ βασιλεία μου. ἔχῃ ἡ ὁμο-

QVONIAM missi sunt a ma-
gnitudine vestra ad impe-
rium meum nuntii Deo placen-
tis ordinis fratrum Minorum,
frater Hieronymus de Asculo,
frater Raimundus Berengarius,
frater Bonagratia de sancto Ioan-
ne in Persiceto, & frater Bo-
nauentura de Mugello; & ob-
tulerunt literas magnæ sancti-
tatis vestræ imperio meo: In
quibus inter alia de confessio-
ne fidei, quam docet, & præ-
dicat, & confitetur sancta Ro-
mana ecclesia, continebatur;
& oportebat in his magis re-
sponzionem conuenientem nos
facere, ecce hoc facit impe-
rium meum. Habet autem pro-

fessio fidei in dictionibus taliter:
Credimus sanctam Trinitatem,
Patrem, & Filium, & Spiritum
sanctum, vnum Deum omnipotentem,
totamque in Trinitate
deitatem coessentialem & consubstantialem, coeternam, & omnipotentem, vnus voluntatis, potestatis, & maiestatis, creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, in quo omnia, per quem omnia quæ sunt in cælo & in terra, visibilia, inuisibilia, corporalia, & spiritualia. Credimus singulam quamque in Trinitate personam, vnum verum Deum, plenum & perfectum. Credimus ipsum Filium Dei Verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialem, coomnipotentem & æqualem per omnia Patri in diuinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto, & Maria semper virgine cum anima rationali; duas habentem natiuitates, vnam ex Patre natiuitatem æternam, alteram ex matre temporalem, Deum verum & hominem verum, proprium in vtraque natura atque perfectum, non adoptiuum nec phantasticum, sed vnum & vnicum Filium Dei, in duabus & ex duabus naturis, diuina scilicet & humana in vnus personæ singularitate, impassibilem & immortalem diuinitate, sed in humanitate pro nobis & salute nostra passum vera carnis passione, mortuum, & sepultum, & descendisse ad inferos, ac tertia die resurrexisse a mortuis vera carnis resurrectione; die quadragesima post resurrectionem cum carne, qua resurrexit, & anima ascendisse in cælum, & sedere ad dexteram Dei Patris,

λογία τῆς πίστεως, ἧτι λέξεως οὐτως
πνεύματι πλὴν ἁγίου Τριάδα, Ὁ πα-
τήρ, καὶ Ὁ υἱὸν, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅ-
γιον ἐκ τοῦ Θεοῦ παντοδύναμον, ὅλιον π-
ρὸς τὸν Πατέρα πλὴν θεότητι ὁμοφύσιν καὶ
συνωσίδιον καὶ συμπαντοδύναμον, ἐκὸς
θελήματος, ἰσοουσίας, καὶ μεγαλειότη-
τος, δημιουργὸν πάντων τῶν δημιουρ-
γημάτων, ἀφ' οὗ πάντα, ἐν ᾧ πάντα.
δι' οὗ πάντα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ
γῆ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, τὰ σαρκικὰ
καὶ πνευματικὰ. πνεύματι ἕκαστον ἐκ τῆ
Τριάδος πρὸς ὅσον, ἕνα ἀληθινόν, πλη-
ρὴν, καὶ τέλειον. πνεύματι αὐτῷ Ὁ υἱὸν
τῆς Θεοῦ, Ὁ λόγον τῆς Θεοῦ αἰδίου συ-
νηθέντα ἐκ τῆς Πατρὸς ὁμοπαντοδύνα-
μον, καὶ ἴσον κατὰ πάντα τῷ πα-
τρί ἐν τῇ θεότητι, ἁρμονικῶς συνη-
θέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μα-
ρίας τῆς ἀειπαρθένου μετὰ ἡμετέρας
λογικῆς, δύο ἔχοντα ἁρμονίας, μίαν
ἐκ Πατρὸς αἰδίῳ, ἄλλην ἐκ μη-
τρὸς ἁρμονικῶς. Θεὸν ἀληθινόν, καὶ
ἀειθερόν ἀληθινόν, ἰδίῳ ἐκ ἑκά-
στη φύσει καὶ τέλει· οὐχ ἡμίθεον,
οὐ φανταστικόν, ἀλλ' ἕνα καὶ μόνον
υἱὸν Θεοῦ ἐκ δυοῦ καὶ ἐκ δύο, θεῶν
καὶ ἀειθερότητι φύσει, ἐκὸς πρὸς ὅσον
ἐνότητι, ἀπαθῆ καὶ ἀδιάλογον
τῇ θεότητι, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀειθερότη-
τι ἵσως ἡμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας σω-
τηρίας παθόντα ἀληθεῖ σαρκὸς πα-
θεῖν, θανόντα καὶ ταφέντα ἐκ κατα-
ελθόντα ἐκ νεκρῶν, καὶ τῇ πέ-
τη ἡμέρᾳ ἀναστάντα ἐκ τῶν νεκρῶν
ἀληθεῖ σαρκὸς ἀνάστασι· μὴ ἡμέ-
ρας περασθέντα μετὰ πλὴν αἰ-
σεσιν σὺν τῇ σαρκί, ἢ δύσει καὶ
ψυχῇ ἀνελθόντα εἰς τὸ οὐρανόν,
καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς Πατρὸς,
καὶ

ANNO
CHRISTI
1374

καὶ πάλιν ἐραβόμενον κρινάσας ζώντας
καὶ νεκροὺς, καὶ δοποδύσαντα ἑκάστω
κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, εἶπε ἀραθὰ ἔσον-
ται, εἶπε κακὰ πσεύομενον ἢ καὶ τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον πλήρη καὶ τέλειον θεόν, ἀληθῆ
θεόν, ἐκ πατρὸς ὑποστάντων ἐκπορεύομενον
ἴσον ἐὸν ὁμοούσιον καὶ συμπαντοδύνα-
μον καὶ σωμαδίον κατὰ πάντα τῷ πα-
τρὶ ἐκ τῷ ὑἱῷ. πσεύομενον πάντως πλὴν
ἀγίαν Τριάδα οὐ τρεῖς θεοὺς, ἀλλ' ἑ-
να θεόν παντοδύναμον αἰδίον, ἀόρα-
τον, ἀαλλοιώτων. πσεύομενον ἀγίαν κα-
θολικὴν καὶ ἀποστολικὴν μίαν ἐκκλησίαν
ἀληθινὴν ἐκκλησίαν, ἐν ἣ ἐν δίδοται
ἀγιὸν βάπτισμα, καὶ ἀληθῆς πσεύομενον
ἀφεσις ἀμάρτιων. πσεύομενον δὲ καὶ ἀ-
ληθῆ ἀνάστασιν τῆς σαρκὸς, καὶ
κατὰ τὸ φέρονται, καὶ ζωὴν αἰδίον. π-
σεύομενον δὲ τῆς νέας καὶ τῆς παλαιᾶς
διαθήκης τὸ νόμον καὶ τῆς προφη-
τῆς καὶ ἀποστόλων ἕνα θεοῦ ἕνα
θεόν καὶ κύριον παντοδύναμον. αὐ-
τὴ ἔστιν ἡ ἀληθῆς πίστις καὶ καθολικὴ,
καὶ πάντως ἐπὶ τοῖς ῥηθείοις κεφα-
λαίοις κρατεῖ καὶ κηρύττει ἡ ἑσθὴ καὶ
ἀγία τῆς Ῥώμης ἐκκλησία. ἀλλὰ διὰ
πναις διαφόροις πλάναις παρὰ τῶν
μὲν ἔξ ἀγνοίας, καὶ πναις δὲ ἐκ κα-
κίας εἰσαχθείσας, λέγει καὶ κηρύττει,
ὅτι μὴ τὸ βάπτισμα εἰς ἀμάρτιαν ὀλι-
δαίνοντας μὴ ἀναβαπτίζεσθαι, ἀλλὰ δι-
ἀληθοῦς μετανοίας τῆς ἰδίαν διώσας
λαμβάνειν συμπάσαν ἀμάρτιαν. εἰάν
δὲ ἀληθῶς μετανοοῦντες ἐν ἀγα-
πῇ ἀποχωρήσωσι κατὰ τὰ ἄλλοις καρ-
ποῖς μετανοίας καὶ τῆς πλημμελη-
θέντων τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἢ τῆς ἀμάρ-
τηθέντων, τοῦτων τὰς ψυχὰς ποιναῖς
πυρρατωρεῖς ἢ τοῖς καθαρτηρίοις, καὶ τῶς
ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης ἡμῶν διεσαφῆσε,
Concil. Tom. 28.

inde venturum iudicare viuos
& mortuos, & redditurum v-
nicuique secundum opera sua,
siue bona fuerint, siue mala.
Credimus & Spiritum sanctum
plenum & perfectum verum-
que Deum ex Patre Filioque
procedentem, coequallem, &
consubstantialem, & coomni-
potentem, & coeternum per
omnia Patri & Filio. Credimus
hanc sanctam Trinitatem, non
tres Deos, sed vnicum Deum,
omnipotentem, aeternum, & in-
uisibilem, & incommutabilem.
Credimus sanctam catholicam
& apostolicam vnam esse ve-
ram ecclesiam, in qua vnum
datur sanctum baptisma, & ve-
ra omnium remissio peccatorum.
Credimus etiam veram
resurrectionem huius carnis,
quam nunc gestamus, & vitam
aeternam. Credimus etiam noui
& veteris testamenti, legis,
ac prophetarum, & apostolorum
vnum esse auctorem Deum
ac Dominum omnipotentem.
Hæc est vera fides catholica,
& hanc supradictis articulis tenet
& prædicat sacrosancta Ro-
mana ecclesia. Sed propter di-
uersos errores, a quibusdam ex
ignorantia, & ab aliis ex ma-
litia introductos, dicit & præ-
dicat, eos, qui post bap-
tismum in peccata labuntur, non
rebaptizandos, sed per veram
pœnitentiam suorum consequi
veniam peccatorum. Quod si
vere pœnitentes in caritate de-
cesserint, antequam dignis pœ-
nitentiæ fructibus de commis-
sis satisfecerint & omiſſis eo-
rum animas pœnis purgato-
riis, seu catharteriis, sicut no-
bis frater Ioannes explanauit,
Yyy

post mortem purgari, & ad pœnas huiusmodi releuandas prodessē eis fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, & eleemosynas, & alia pietatis officia, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueuerunt secundum ecclesiæ instituta. Illorum autem animas, qui post sacrum baptismum susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt; illas etiam quæ post contractam peccati maculam, vel in suis manentibus corporibus, vel eisdem exuta, prout superius dictum est, sunt purgata, mox in cælum recipi. Illorum autem animas qui in mortali peccato, vel cum solo originali decedunt, mox in infernum descendere, pœnis tamen disparibus puniendas. Eadem sacrosancta ecclesia Romana firmiter credit, & firmiter asseuerat, quod nihilo minus in die iudicii, omnes homines ante tribunal Christi cum suis corporibus comparebunt, reddituri de propriis factis rationem. Tenet etiam & docet eadem sancta Romana ecclesia, septem esse ecclesiastica sacramenta, vnum scilicet baptismum, de quo dictum est supra; aliud est sacramentum confirmationis, quod per manuum impositionem episcopi conferunt, chrismando renatos; aliud est pœnitentia, aliud eucharistia, aliud sacramentum ordinis, aliud est matrimonium, aliud extrema vnctio, quæ secundum doctrinam beati Iacobi infirmantibus adhibetur. Sacramentum eucharistiæ ex azymo conficit eadem Romana ecclesia, tenens & docens,

Iacob. 5.

μὴ θανάτων καθαρίζεται· πρὸς τὸ τὰς πονηὰς τῶν ἀνάγκου Φίλιππος, ἀφελεί αὐτὸς τὸ ζωντῶν πνεύμων ἢ συκρόποις, λειτουργιῶν λέγω ἱεροτελεστῶν, προσευχῶν καὶ ἐλεημοσιῶν, καὶ ἄλλα δὲ σθεβείας ἔργα τὰ ἁγία τῶν πνεύμων ἢ ἄλλων πνεύμων γίνεσθαι εἰδομένα καὶ τὸ ἐκκλησίας ἁποκατάστασιν. πούτων ἡ τὰς ψυχὰς τῶν μὴ τὸ ἱερόν βαπτισμα λαβεῖν εἰς μηδένα ἀμάρτιας μῶμων ὀπιδραμόντων, καὶ κείνας τὰς μὴ τὸ ἐφικύωσαι ἀμάρτιας μῶμων, ἀν' ἢ εἰ πῶς οὐκείοις μέρουσαι σώμασιν, ἢ μὴ πῶς πῶτων ἀπέκδυσιν, ὡς ἀνωτέρω εἶρη, καταλειθῶσονται, εἰς τὸ οὐρανὸν αὐτῶν παραδέχεσθαι, ἐκείνων ἡ τὰς ψυχὰς τὸ εἰ θανάσιμῳ ἀμάρτιασιν, ἢ μὴ μόνος τῆς πρὸς πατριάρχης ἁποστολικῶν ἁγίων εἰς τὸ ἁγιὸν καὶ ἁγιῶν, ποιναῖς ἀνίστις τιμωρηθῆσθαι, ταῦτα ἢ ἁγία ἐκκλησία τῆς Ρώμης πιστεύει, ἐβρίως βεβαίως, καὶ ὅτι εἰ τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως πάντες ἀνθρώποι πρὸς τὸ θεῖον τὸς τῶν Χειρῶν μὴ τῶν ἰδίων σωμάτων φανήσονται ἁποδώσαντες πρὸς τὸ οὐρανὸν πρὸς ἑαυτῶν λόγον· κρατεῖ ἡ ἐκκλησία αὐτῆς ἢ τῆς Ρώμης ἐκκλησία, ἐπὶ αὐτῆς ἐκκλησιαστικὰ μυστήρια, ἐν λέγω τὸ βαπτισμα, πρὸς οὐ εἶρηται ἄλλο ὅστις μυστήριον βεβαίως, ὁ δὲ τὸ ὀπίσθεν τῶν χειρῶν οἱ ἁγιοὶ φέρονται χεῖροντες τὸς ἀναγκυρωμένους, ἄλλο ἐστὶν ἢ μετανοία· ἄλλο ὅστις ἢ ἁγία ἐστὶν ἄλλο μυστήριον τῆς ἱερατικῆς χροστίας· ἄλλο ὅστις τὸ τῶν γάμου· ἄλλο τὸ ἱερόν χρίσμα, ὁ καὶ πῶς διδασκαλίαν τῶν ἁγίων Ιακώβου πῶς ἀσθενέσιν ἁποδίδονται, τὸ ἱερούργημα τῆς ἁγίας εὐχάριστης ἐξ ἀζύμου ἐκτελεῖ ἢ ποιῶν τῆς Ρώμης ἐκκλησία, κρατοῦσα καὶ διδάσκουσα,

ANNO
CXXXIII
1374

ANNO
CHRISTI
1174.

ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ἱερωτελειᾷ ὁ ἄρτος ἀ-
ληθῶς μετασώζεται εἰς σῶμα, καὶ ὁ
ὄινος εἰς αἷμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. καὶ τὸ γάμου δὲ κρατεῖ, ὅτι ἕτε-
ρὸς εἰς διῆρ πολλὰς γυναῖκας ὁμοῦ, οὔτε
μία γυνὴ παραχωρεῖται ὁμοῦ ἔχον
πολλοὺς ἀνδρας. διαλυθέντος δὲ τοῦ
γάμου ἀπὸ θανάτου θανάτου ἢ ὁμο-
ζύγων, δευτέρως καὶ τρίτως ἐντε-
θεν γάμοις δευτέρως ἢ λέγει, εἰ ἐμ-
ποδισμὸς κανονικὸς ἐξ αἰτίας τινος οὐ
παραστέταται. αὐτὴ ὡσαύτως ἡ ἱερατεία καὶ
ἀγία τῆς Ρώμης ἐκκλησία ἀκρον καὶ
τέλειον πρεσβυτεριον καὶ ἀρχὴν ἔχει πα-
σαν τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν κατέ-
χει. καὶ ἐν αὐτῇ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἐν
τῷ μαρτυρίῳ Πέτρῳ τῷ ἁγίῳ ἀποστό-
λων ἀρχοντι, ἢ τῇ κορυφῇ, ἢ ὁ τῆς Ρώ-
μης ἀρχιερεὺς ὅστις διάδοχος, μὴ πλῆ-
ροισι ἐξουσίας παραδέχεται ἀληθῶς
καὶ πεπεισῶς ἀναγινώσκει. καὶ κα-
θῶς παρὰ τὰς ἄλλας κρατεῖται τῆς πί-
στεως τὴν ἀλήθειαν διακρινεῖν, οὕτως ἐ-
ἴαν τινος καὶ τῆς πίστεως, ἀναφύων
συζητήσεως, τῇ ταύτης χειρὶν κρίσει δι-
ελέσθαι. εἰς ταύτην δυνάται καὶ βαρυ-
νόμος ἕκαστος ἐν ἀφαιρέσει πῶς εἰς
τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν ἀνηκόσιν ἐκκα-
λεῖν, καὶ ἐν πάσαις τῆς αἰτίας τῆς πρὸς
δικαιοσύνην ἐκκλησιαστικῶν ἀφορμή-
σεως, καὶ τῆς ταύτης δυνάται πρὸς ἀνα-
γινώσκον τὴν κρίσιν. καὶ ταύτην πᾶσαι αἱ
ἐκκλησίαι ὑποκείνται, καὶ ἵστανται οἱ ἀρχι-
ερεῖς ὑποκείνται ἐκείνῳ ταύτῃ ὀφεί-
λουσι. καὶ τῆς ταύτης δὲ οὕτως ὅτι τῆς
ἐξουσίας πληρομασμένηται, ὅτι τὰς
ἐξουσίας ἐκκλησίας, καὶ τὰς πατριαρ-
χικὰς ἐξουσίας ἐν διαφόροις πρεσβυ-
τερίοις αὐτῇ ἢ τῇ Ρώμης ἐκκλησία τετήμη-
κε τῆς ἰδίου πλὴν πρεσβυτερίου, τὸ μὲν

quod in ipso sacramento panis
vere transubstantiatur in cor-
pus, & vinum in sanguinem
Domini nostri Iesu Christi. De
matrimonio vero tenet, quod
nec vnus vir plures vxores si-
mul, nec vna mulier permitti-
tur habere plures viros. Soluto
vero legitimo matrimonio per
mortem coniugum alterius, se-
cundas, & tertias deinde nu-
ptias successiue licitas esse dicit,
si impedimentum canonicum ali-
ud ex causa aliqua non ob-
stat. Ipsa quoque sancta Roma-
na clesia summum & plenum
primatum & principatum su-
per vniuersam ecclesiam catho-
licam obtinet; quem se ab ipso
Domino in beato Petro aposto-
lorum principe siue vertice, cu-
ius Romanus pontifex est suc-
cessor, cum potestatis plenitu-
dine recepisse veraciter & hu-
militer recognoscit. Et sicut
præ ceteris tenetur fidei veri-
tatem defendere, sic & si quæ
de fide subortæ fuerint quæstio-
nes, suo debent iudicio defini-
ri. Ad quam potest grauatus
quilibet super negotiis ad ec-
clesiasticum forum pertinenti-
bus appellare; & in omnibus
causis ad examen ecclesiasticum
spectantibus ad ipsius potest iu-
dicium recurri, & eidem om-
nes ecclesiæ sunt subiectæ: Ipsa
autem sic potestatis plenitudo
confistit, quod ecclesias cete-
ras ad sollicitudinis partem ad-
mittit, quarum multas, & pa-
triarchales præcipue, diuersis
priuilegiis eadem Romana ec-
clesia honorauit, sua tamen
obseruata prærogatiua, tum

Concil. Tom. 28.

Yyy ij

in generalibus Conciliis, tum in aliquibus aliis semper salua. Supra scripta fidei veritate, (prout plene lecta est & fideliter exposita) veram, sanctam, catholicam & orthodoxam fidem cognoscimus, & acceptamus, & ore ac corde confitemur, quod vere tenet & fideliter docet, & prædicat sancta Romana ecclesia: inuiolabiliter obseruare eandem professionem, & in ea omni tempore perseuerare, nec vllò vnquam tempore ab ipsa discedere quoquo modo, aut deuiare, vel discordare promittimus. Primatum quoque eiusdem sanctæ Romanæ ecclesiæ, sicut in præmissa serie continetur, ad ipsius sanctæ ecclesiæ obedientiam spontaneam venientes, confitemur, & recognoscimus, acceptamus, & sponte suscipimus. Confitentes vero hæc & approbantes, & acceptantes, & promittentes obseruare, vt superius dictum est, rogamus magnitudinem vestram, vt ecclesia nostra dicat sanctum symbolum, prout dicebat hoc ante schisma vsque in hodiernum diem, & quod permaneamus in ritibus nostris, quibus vtebimur ante schisma, qui scilicet ritus non sunt contra supradictam fidem, nec contra diuina præcepta, nec contra vetus & nouum testamentum, nec contra doctrinam sanctorum generalium Conciliorum, & sanctorum receptorum per sancta Concilia quæ celebrata sunt a spirituali dominatione ecclesiæ Romanæ. Hoc igitur non graue est vestræ sanctitati, nec inusitatum, &

ὅτι τῆς ἁγίαις συνόδου, τὸ δὲ ἐν πᾶσι
ἄλλοις αἰσιν ἐπιβεβαιωμένη. τὴν αἰσιν
γραφεῖσιν τῆς πίστεως ἀληθῆσαι, καὶ
πληρέστεως ἀνέγνωται καὶ πᾶσι ἐπι-
στηται, ἀληθῆ, ἀγιάν, καὶ δοτικῶν ἐπι-
δοξον πίστιν ταύτην ἐστὶν γνώσκοντες, καὶ
δοξοδοξοῦμεθα, ἐκ καρδίας ἐκ σπλά-
γχων ὁμοῦ. ὅτι ταύτην ἀληθῆς κρα-
τεῖ καὶ πᾶσι διδάσκει ἐκ κηρύττου ἢ ἱερῶν
ἐκ ἀγίας τῆς Ῥώμης ἐκκλησίας. ἐκ ἀδια-
φύκτου φυλάξαι τὴν ταύτην ὁμο-
λογίαν, καὶ ἐν αὐτῇ παντὶ καιρῷ διαμεί-
ναι, καὶ οὐδέ πνίποτε καιρῶ ἀπ' αὐτῆς
ἀναχωρήσαι πνί ἕσπου, ἢ παραδοῦσαι
ἢ διακοῦσαι ὑπονοῦμεθα. πνί πᾶσι
τῆς ταύτης ἀγίας ἐκκλησίας τῆ
Ῥώμης, καὶ ἐν τῷ πᾶσι ἕσπου ἐπι-
μῶν ὡς ἐλάττωται, πᾶσι τῆς ταύτης
ἐκκλησίας ὑπακούειν αὐτῶν πᾶσι
ἐργασίαι, ὁμοῦ ὁμοῦ, καὶ ἀναχωρή-
σει, καὶ δοξοδοξοῦμεθα, ἐκ καρδίας ὑπο-
δοξοῦμεθα. ὁμοῦ ὁμοῦ τῶν ταύτην καὶ
ἐργασίαι ἐκ καρδίας ὑποδοξοῦ-
μεθα παραφυλάξαι ὡς πᾶσι ἕσπου,
ἀξιοῦμεθα σου τὴν μεγαλειότητα, ἵνα
ἢ ἡμετέρα ἐκκλησία λέγει τὸ ἀγιῶν
σύμβολον, ὡς ἐλάττωται πᾶσι τῶν ἁ-
γίαις ἐκ καρδίας τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, ὡς ἐ-
λάττωται καὶ πᾶσι τῶν ἁγίαις, ἀπνα ἐ-
κ καρδίας ἐκ τῆς πᾶσι ἁγίαις
πίστεως, οὐτε καὶ τῆς ἁγίαις ἐκ καρδίας, οὐ-
τε καὶ τῆς παλαιῆς καὶ νέας διαθήκης,
οὐτε καὶ τῆς διδασχῆς τῆς ἀγίαις ἐκ
κουμυρικῶν συνόδων, καὶ τῆς ἀγίαις
πατέρων τῆς ἀποδοξοῦμεθα πᾶσι τῆς
ἀγίαις συνόδων τῆς συγκροτησάντων τῆ
πνευματικῆς διαποσίτῆς τῆς ἐκκλησίας
τῆς Ῥώμης. τῶν οὐκ ἀλαφῆς ἐστὶ τῆ
μεγάλῃ ἀγίαις σου ἐκ καρδίας,

ANNO CHRISTI 1174

καὶ ἡμῖν νῦν δύσκολον διὰ τὸ ἔσθ
λαοὺ ἀπειρον πλῆθος. διεδέξαμεθα παρὰ
τύποις καὶ πῶς παροδὸν ἡμετέροις
ἀποκρισάμενοι, ἵνα τὰ δηλωθέντα διὰ
τῆς ἁγίουσιν ἡμετέρας γραφῆς ὁμο-
λογήσωσι καὶ ἐπέξωσι δικαίως τῆς βα-
σιλείας ἡμῶν, ἐνώπιον τῆς σῆς μεγα-
λης ἀνωγεινῆς. τὸ οὐκ ἔχον γραμ-
μα τῆς ἡμετέρας ἀναγνωρίσεως, ἀπο-
δοχῆς, καὶ ὑποδοχῆς, καὶ ὁμολογίας
οἰκιοχίεως τῆ ἡμετέρας θεοῦ χεῖρα
βασιλικῆ ὑπογραφῆ ἰσημειωσάμε-
θα, καὶ τὸ σφραγισμα τῆ ἡμετέρου κρα-
τος καταθέν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων.

nobis nunc difficile propter in-
finitam multitudinem popu-
li. Commisimus autem super his
praesentibus nuntiis imperii no-
stri, ut dicta per praesentes litem-
ras nostras constentur & affir-
ment vice imperii nostri coram
magna sanctitate vestra. Prae-
sens igitur scriptum de nostra
recognitione, susceptione, ac-
ceptione, & professione, &
confessione, propria manu no-
stra Dei gratia imperiali subscri-
ptione signauimus, & sigillum
nostrae potentiae inferius appen-
di fecimus.

Μιχαὴλ εἰ Χειρῶ τῶ θεοῦ πρὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ρωμαίων,
Δούκας, Αἰθῶ, Κομνηνός, ὁ Παλαιολόγος.

Subscriptio imperatoris.

LITERAE PRAELATORVM GRÆCIAE.

SANCTISSIMO, reuerendissimo, & beatissimo papa, S
antiquo Romanorum domino, Gregorio magno pon-
tifici excellentissima apostolica sedis, & venerabilissimo
domino & patri nostrae humanitatis: Nos qui ecclesiasti-
cam complemus ordinationem, vestrae Romanae sanctissi-
mae ecclesiae salutem, spiritualis subiectionis affectionem
vbique: metropolita Ephesus praehonoratus exarchus
totius Asiae, cum ea, quae circa me est, sancta Synodo, me-
tropolitanus Heracleae in Thracia, & praesul * honoratorum,
cum ea, quae circa me est, sancta Synodo, metropolita
Calchedonis superhonoratus, cum ea, quae circa me est,
sancta Synodo, metropolita Tyanorum, cum ea quae cir-
ca me est, sancta Synodo, episcopus metropolitanus Ico-
nii, cum iis, qui circa me sunt, episcopis, metropolitanus
Naupaeti superhonoratus, cum ea, quae circa me est, sancta
Synodo, metropolitanus Heracleae Ponti superhono-
ratus, cum iis qui circa me sunt, episcopis, metropolitanus
Conconii, cum iis qui circa me sunt episcopis, metropo-
litanus Carias, cum ea, quae circa me est, sancta Synodo,
metropolitanus Beroeas superhonoratus, cum ea, quae
circa me est sancta Synodo, metropolitanus Athenarum,

Yyy iij

* by. Ho-
nora-
tum,